

ÇOCUKTA KİŞİSEL SINIRLAR VE ÖZEL ALAN EĞİTİMİ

Şehit Albay İbrahim
Karaođlanođlu İlkokulu
Rehberlik Servisi
Psk. Danş. Tuğba ÖÇALAN

Değerli Velimiz,

Çocuğun kendini tehlikeli durumlardan koruyabilmesi için öncelikle insanlar arasındaki sınırların bilincinde olması gerekmektedir.

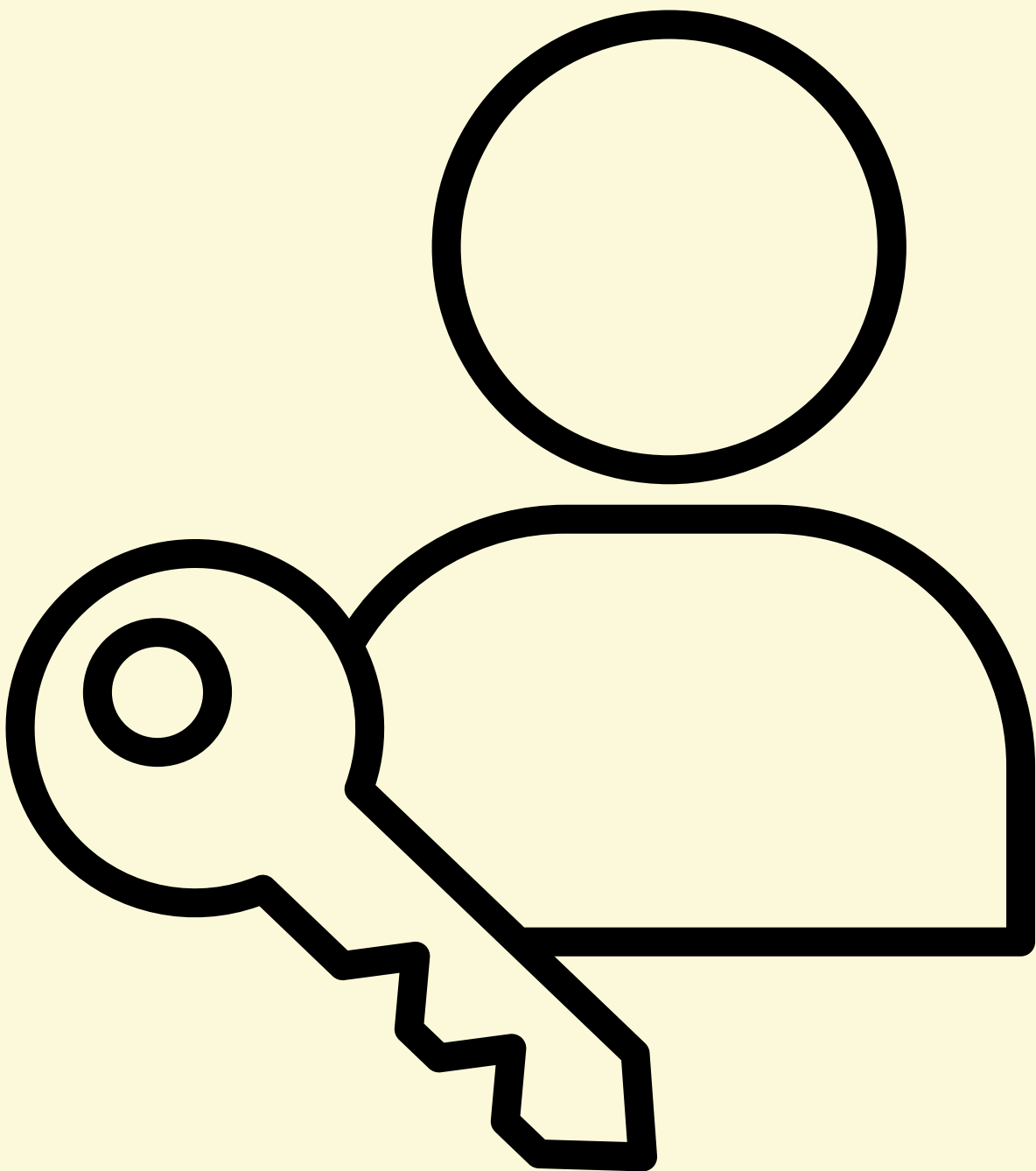
Bunun ilk basamağı da “Kişisel Alan”ı tanımlaması ve öğrenmesi yoluyla olur. Birey için kişisel alan, iki kolunu yana açarak, kendi etrafında döndüğünde çizdiği dairenin içindeki alandır. Bu alana izni ve isteği dışında diğer insanların yaklaşması ve girmesi rahatsızlık vericidir ve güvenli değildir. Kişisel alanımıza, tanıdığımız ve sevdiğimiz kişileri, ailemiz ve yakınlarımızı isteğimiz doğrultusunda dâhil ederiz. Çocuğun burada seçim hakkı olduğu ona küçük yaşlardan itibaren hissettirilmelidir.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar:

1. Adım: Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerektiğini Öğretme

Özel alanlara girişte izin alınır. Çocuğun odasına girerken kapısının çalınması çocuğa iyi bir model oluşturacaktır.

Odaya izinsiz girdiğinde çocuğa, “Odamızda giyiniyor olabiliriz, bu yüzden kapı kapalı ise tıkladıp izin alarak içeri girmelisin.” şeklinde açıklama yapılabilir.

2.Adım: İlkokulla Birlikte Özel Mekân Tanımlama

İlkokul dönemi ile birlikte çocuklar için evde bir çekmece ya da sepet belirlenip, çocuğa özel eşyalarını buraya koyabileceği söylenebilir. İlk başlarda çocuklar buraya gerekli gereksiz birçok şeyi koyabilir, ancak zamanla daha seçici davranacaklardır.

3. Adım: Kız ve Erkek Çocukların Odalarını Ayırma

Kız ve erkek kardeşlerin ilkokul dönemiyle birlikte odaları ayrılmalıdır. Çünkü beraber bulundukları odada, giyinip soyunurken, yatarken, temizlenirken birbirlerinin özel alanını ihlal edebilirler. Ayrıca okulla birlikte çocuklara vücudunun dışında iç çamaşırlarının belki de özel eşyalarının (günlük vb.) bulunduğu bir özel alan da gerekebilir.

4. Adım: Özel Bölge Tanımlama

Çocuğun kendi özel alanını koruyabilmesi için öncelikle bu alanı çocuğa tanımlamak gerekir. Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin başkalarından gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir. Bu alanın başkalarından gizlenmesi ve anne-baba ve doktorlar dışında (çocuktan izin almak şartıyla) bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir.

5.Adım: TuvaletinKapısını Kapalı TutmasıGerektiğini Öğretme

Çocukların iki yaşında tuvalet alışkanlığını kazanması, en geç dört yaşında tuvalet sonrası temizliklerini yapmayı öğrenmesi beklenir. Anne-baba bu dönemleri dikkate alıp çocuğa tuvaleteğitimi verebilir ve eğitimin bir parçası olarak tuvalette yalnız olunması, başkalarının göreceği şekilde tuvaletini yapmaması gerektiği çocuğa anlatılabilir.

6.Adım: Özel Alan ihlallerine Tepkinizi Belli Etme

Çocukla birlikte dışarıda gezerken veya televizyon izlerken aniden karşımıza mahremiyet ihlali içeren sahneler ve durumlar çıkabilir. Bu gibi durumlarda çocuğa bir şey demeden onun duyacağı şekilde mahremiyet ihlali yapan kişiye tepki belli edilebilir. Örneğin bir televizyon sahnesinde arkadaşlarının mahrem alanına şaka amaçlı dokunan kişiye seslice kızılabilir. “İnsanların özel yerlerine dokunulmaz!” gibi cümlelerle tepki belli edilebilir.

7.Adım: ocuęunÖzel Alanlarına Saygılı Olma

ocuęu küçük yaştan itibaren başkalarının yanında giydirmemek, böyle bir durumda bir başka odaya götürmek çocuğun mahremiyetine saygıyı gösterir. "Daha küçük" diye düşünerek çocuğu iç çamaşına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir. Yedi yaşından sonra banyoda çocukların kendi özel alanlarını kendi temizlemelerine fırsat tanımak da mahremiyet duygusunun gelişimi açısından önemli olacaktır.

8.Adım: Çocuğa“İzin Verirsem Dokunabilirsin” Bilincini Öğretmek

Çocuk, kendi rızası dışında ve rahatsız olduğu bir temasla karşılaştığında, “hayır” diyebilmelidir. Bu bilincin oluşabilmesi için, ebeveynlerin de onlar istemediğinde çocuklarına dokunmaları, sıkıştırmaları, özellikle de öpme, okşama gibi sevgi gösterilerinde bulunmamaları gerekir. Çocuğu öpmek istediğinizde “seni öpebilir miyim” diye iznini istemek onda hem güven hissinin oluşmasını sağlayacak, hem de istenmeyen bir durumla karşılaştığında çocuk reddedebilmeyi öğrenecektir.

